

Civilo ārkārtas situāciju
plānošana

*Plans civils
d'urgence*

Projekts
Nesaistošās vadlīnijas un minimālie standarti
ātrās reaģēšanas dienestiem attiecībā uz
plānošanu, apmācību, procedūru un aprīkojumu
ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko
un kodolmateriālu (CBRN) radītu incidentu gadījumos

ĀTRĀS REAĢĒŠANAS VADLĪNIJAS CBRN INCIDENTA GADĪJUMĀ

NATO Civilo ārkārtas situāciju plānošanas un
civilās aizsardzības komiteja

Lai likvidētu ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu (CBRN) radītu ārkārtas situāciju sekas, valstīm var nākties izmantot visas savas iespējas. Atbildību par ātrās reaģēšanas dienestu darbību uzņemas katra valsts individuāli. Valstīm ir būtiski palielināt savus resursus, lai tās varētu reaģēt ārkārtas situācijā un mazināt ietekmi uz cilvēku dzīvībām, īpašumu un apkārtējo vidi. Ņemot vērā CBRN incidentu veidu un jo īpaši to ietekmi, kas sniedzas pāri robežām, Eiropas Partnerības padomes (EAPC) valstīm ir jāsadarbjas savā starpā. Nesaistošo vadlīniju un minimālo standartu izstrāde veicinās un uzlabos valstu reaģēšanas un savstarpējās palīdzības pasākumus.

Ierosinājums izstrādāt Nesaistošās vadlīnijas un minimālos standartus ātrās reaģēšanas dienestiem attiecībā uz plānošanu, apmācību, procedūram un aprīkojumu CBRN incidentu gadījumos tika izteikts EAPC seminārā, kas bija veltīts reaģēšanas pasākumiem terora aktu gadījumos un notika Varšavā 2002. gada februārī. Pēc tam šis ierosinājums tika iekļauts Analītiskā ziņojuma par masu iznīcināšanas ieročiem (MII) projekta (*Weapons of Mass Destruction (WMD) Initiative Stocktaking Report*) nodaļā par civilajām ārkārtas situācijām, ko pieņēma 2002. gada maijā Reikjavīkā notikušajā ministru konferencē.

Šī projekta nolūks ir sniegt vispārīgas vadlīnijas, ko EAPC valstis var brīvprātīgi izmantot, lai palielinātu gatavību aizsargāt savus civiliedzīvotājus pret ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu (CBRN) radītajiem riskiem. Šo vadlīniju mērķis ir uzlabot sapratni un sadarbību dažādu valstu vidū, tādā veidā palielinot gan atsevišķu valstu, gan starptautiskās palīdzības izmantošanas un sniegšanas efektivitāti un līdz ar to veicinot sadarbību.

Šis projekts aizpilda valstu un starptautiskā līmenī pastāvošo iztrūkumu attiecībā uz seku pārvarēšanas (CM) plānošanu, apmācību, procedūram un funkcionālo aprīkojumu ātrās reaģēšanas dienestiem. Valstu juridiskos pienākumus var sadalīt ļoti atšķirīgi; neeksistē universāls veids, kā plānot ar CBRN saistītās civilās ārkārtas situācijas. Arī darba uzdevumus tiem ātrās reaģēšanas dienestiem, kas piedalās ārkārtas situāciju novēršanā, valstis var formulēt atšķirīgi. Tāpēc šīs vadlīnijas ir vispārīgas. Tās kalpo kā minimālais kopsaucējs, kas atrasts, ņemot vērā paraugpraksi un kopīgi izdarītos secinājumus.

Ievads

Šīs reaģēšanas vadlīnijas ir paredzētas kā procesuālas vadlīnijas vidēja līmeņa stratēģiskajiem/taktiskajiem plānotājiem, kas atbild par gatavību *CBRN* incidentiem un reaģēšanu to gadījumā. Šajās reaģēšanas vadlīnijās ir sniegti vispārīgi padomi un norādījumi attiecībā uz tām procedūrām, spējām un aprīkojumu, kas nepieciešams efektīvu reaģēšanas pasākumu īstenošanai. Tās ir izstrādātas, lai uzlabotu dažādu dienestu sadarbību, veicot ātrās reaģēšanas pasākumus *CBRN* incidenta gadījumā, un tajās ir sniegti norādījumi par to, kad var būt nepieciešama reģionāla, valsts vai starptautiska palīdzība. Šīs vadlīnijas ir sagatavotas, lai palīdzētu plānotājiem *EAPC* valstīs noteikt savu spēju līmeni, veicot pašnovērtējumu. Tās kalpo kā pārbaudes saraksts. Vadlīniju īstenošana ir pilnīgi brīvprātīga.

Reaģēšanas vadlīniju mērķis nav standartizācija, tādēļ galvenā uzmanība tajās ir pievērsta kopējas izpratnes veidošanai par darbībām, kas jāveic pirmajā reaģēšanas fāzē (20 minūtes). Lai reaģēšanas pasākumi tiktu pilnībā integrēti, ļoti svarīgi ir īstenot mērķtiecīgu un efektīvu iepriekšēju plānošanu, kurā jāpiedalās visu līmeņu - vietējā, reģionālā, valsts un atbilstošā gadījumā arī starptautiskā līmeņa- reaģēšanas dienestu pārstāvjiem.

Būtisks iepriekšējās plānošanas procesa elements ir arī regulārās apmācības izstrāde ar mērķi pārbaudīt, kā puses pilda saskaņotās funkcijas un pienākumus un īsteno savas spējas un protokolus, un tādējādi visiem dienestiem būs iespēja sīkāk izstrādāt savus apvienotos reaģēšanas pasākumus, kas tiem jāveic *CBRN* ārkārtas situācijas gadījumā.

Reaģēšanas vadlīnijas ir formulētas tabulas veidā, kas iedalīta četrās sadaļās. Tās ir vispārīgas un attiecas uz efektīvu reaģēšanas pasākumu īstenošanai nepieciešamajām procedūrām, spējām un aprīkojumu¹.

¹ Šajā projektā attiecībā uz aprīkojumu ir norādīti tā funkcionālie aspekti, nevis ieteiktas konkrētas aprīkojuma vienības.

1. Informācijas vākšana, novērtēšana un izplatīšana

Būtiski ir atzīt, ka ir noticis vai var notikt *CBRN* incidents. Informāciju var saņemt un izplatīt, izmantojot dažādus kanālus, kas var ietvert izlūkošanas aģentūras vai sabiedrību, avārijas dienestu vadības centrus, iepriekšnoteikto informāciju par riskiem, kas iekļauta operatīvās reaģēšanas plānos, bīstamo vielu un pārvadāšanas konteineru marķējumus, ātrās reaģēšanas dienestu novērotās pazīmes un simptomus (cietušie, dzīvnieki, augi, apkārtējā vide).

2. Incidenta vietas pārvaldība

Lai mazinātu incidenta sekas, notikuma vieta jānorobežo. Efektīva vietas pārvaldība ("sarkanās zonas" pārvaldība) ir nepieciešama, lai ierobežotu piekļuvi incidenta vietai un izklūšanu no tās, ierobežotu piesārņoto cietušo pārvietošanos, nodrošinātu operatīvo reaģēšanas dienestu darba drošības tehnikas ievērošanu un apturētu jebkuru vielu noplūdi.

3. Dzīvību glābšana un aizsardzība

Dzīvību glābšana ir visu ātrās reaģēšanas dienestu galvenā prioritāte. Veicot sākotnējo novērtējumu, ir jāņem vērā cietušo/ievainoto kontaminācijas pakāpe un jāparedz efektīvas glābšanas, dekontaminācijas un ārstnieciskās palīdzības metodes. Arī laicīga brīdināšana un/vai atbilstošā gadījumā sabiedrības evakuācija var palīdzēt glābt dzīvības, samazinot iespējamību būt pakļautiem kaitīgai iedarbībai.

4. Papildu/speciālistu atbalsts

Pēc pirmo operatīvās reaģēšanas pasākumu veikšanas ir jālūdz speciālistu palīdzība seku pārvarēšanā. Tā var ietvert bīstamības identificēšanu vai apstiprināšanu un piesārņojuma līmeņa noteikšanu, medicīnisko palīdzību, ievainoto ārstēšanu un transportēšanu un ārkārtas dienestu resursu papildināšanu. Vajadzības gadījumā var izmantot arī reģionālos, valsts un starptautiskos resursus, lai saglabātu un nodrošinātu pietiekamu ārkārtas nodrošinājuma līmeni un reaģēšanas pasākumus. Speciālistu konsultācijas un resursi var būt nepieciešami arī atkopšanās pārvaldības fāzē, tostarp ilgtermiņa veselības uzraudzībai, psiholoģiskā atbalsta nodrošināšanai, ēku un vides dekontaminācijai, sabiedrības uzticības atjaunošanai un ikdienas dzīves ritējuma atjaunošanai. Jāpaskaidro, ka termins "operatīvie dienesti" ietver gan privātpersonas, gan to grupas, kas piedalās pasākumos ar mērķi novērst *CBRN* ārkārtas situācijas vidējā termiņa un īstermiņa sekas. Šo personu vidū ir policijas, ugunsdzēsības un veselības aprūpes dienestu darbinieki, kas strādā incidenta vietā, lai maksimāli samazinātu *CBRN* ārkārtas situācijas sekas. To vidū ir arī slimnīcu un krīzes vadības iestāžu personāls, kā arī personāls, kas piedalās incidenta konstatēšanā, pierādīšanā un brīdināšanā.

1. INFORMĀCIJAS VĀKŠANA.

Visas pieejamās informācijas vākšana, novērtēšana un izplatīšana

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
Zvanu centri un mobilizācijas centri		
- Atzīst, ka ir noticis vai var notikt CBRN incidents - Vāc, novērtē un izplata visu ātrās reaģēšanas dienestiem pieejamo informāciju - Izveido pārskatu par skarto teritoriju - Regulāri sniedz operatīvajiem dienestiem jaunāko informāciju un iegūst no tiem jaunāko informāciju	- Zvanu saņēmēju apmācība, vairojot viņu izpratni par CBRN - Informācijas vākšanas metode (publiski pieejamā informācija, izlūkošanas dati u. c.) - Metode informācijas koplietošanai starp ātrās reaģēšanas dienestiem - Iepriekšnoteiktā reaģēšanas pakāpe (iespējama/apstiprināta) CBRN incidentu gadījumā	- Aptaujas anketa - Informācijas tehnoloģija - Tiešās tālrunu līnijas - Radio iekārtas - Ģeotelpiskā informācija (kartes) - Plāni reaģēšanai uz noteiktiem riskiem
Ātrās reaģēšanas dienesti Tuvošanās incidenta vietai un ierašanās tajā		
- Tuvojas incidenta vietai uzmanīgi un vēja virzienā - Novērtē incidenta vietu - Nosaka, kura ir vadošā persona incidenta gadījumā (katrs ātrās reaģēšanas dienests) - Atpazīst CBRN incidentu pazīmes un indikatorus - Nosaka, vai incidents ir saistīts ar CBRN vai ar bīstamajām vielām - Novērtē ievainoto/cietušo skaitu - Novērtē nepieciešamos resursus - Apsver, kādu speciālistu konsultācijas/resursi ir nepieciešami	- Apmācības ātrās reaģēšanas dienestu darbiniekiem, lai vairotu viņu izpratni par CBRN - Meteoroloģiskā informācija - Zināšanas un izpratne par risku novērtēšanu - Zināšanas un izpratne par reaģēšanu uz pašizgatavotām spridzināšanas ietaisēm - Zināšanas un izpratne par katra ātrās reaģēšanas dienesta funkcijām, pienākumiem un spējām - Efektīva dienestu darbības koordinēšana incidenta vietā - Kopīga vadības sistēma un struktūra	- Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL) - Ķīmiskas, bioloģiskas un radioloģiskas bīstamības konstatēšanas, identificēšanas un uzraudzības aprīkojums (personālam, robežu uzraudzībai un analīzei) - Kabatas un/vai ārkārtas reaģēšanas rokasgrāmatas - Sadarbspējīgas sakaru iekārtas (piemēram, rokas radioiekārtas) - Galvenās sistēmas radioiekārtas - Ģeogrāfiskā informācija (kartes)

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
• Ziņo par situāciju ārkārtas vadības centriem u. c. un vajadzības gadījumā lūdz palīdzību • Novērtē risku • Identificē bīstamību • Netuvojas aizdomīgiem priekšmetiem/saiņiem un nepieskaras tiem - neizmanto radioiekārtas, mobilos tālruņus vai citas elektroniskās ierīces šo priekšmetu/saiņu tuvumā (drošs attālums ir +/-400 m) • Ņem vērā sekundāras ierīces/mērķus • Izveido un saskaņo daudzu dienestu kopīgo reaģēšanas plānu • Identificē drošās zonas papildu ātrās reaģēšanas transportlīdzekļu novietošanai • Sekundāro ierīču meklēšana • Būtiskie apsvērumi saistībā ar infrastruktūru	• Kanāli saziņai starp daudziem dienestiem • Zināšanas par ģeogrāfisko apgabalu • Meklēšanas spējas • Analīzes spējas • Zināšanas par objektiem un būtisko infrastruktūru • Neskartās, būtiskās infrastruktūras un galveno vietu (vietējas, reģionālas, valstiskas nozīmes mērķu) aizsardzība	• Reaģēšanas plāni konkrētu risku gadījumā
		

2. VIETAS PĀRVALDĪBA.

Vietas norobežošana, lai mazinātu sekas

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
Vispirms: • Ņem vērā vēja virzienu • Izveido daudzu dienestu kopīgo vadības punktu drošā zonā (zaļajā zonā) • Izveido bīstamās un drošās zonas (sarkanā/dzeltenā/zaļā zona)	• Kopīga vadības sistēma un struktūra • Zināšanas un izpratne par sarkano/dzelteno/zaļo zonu	• Kabatas un/vai ārkārtas reaģēšanas rokasgrāmata • Bīstamības konstatēšanas, identificēšanas un uzraudzības aprīkojums (personālam, robežu uzraudzībai un analīzei) • Individuālie aizsardzības līdzekļi (elpceļu aizsardzība, aizsargtērpi pret ķīmiskām vielām) • Norobežojošā lente un apzīmējumi
Ierobežošana: • Ierobežo piesārņojošo vielu/šķidrumu • Izveido karantīnas (gaidīšanas) zonas piesārņotajiem cietušajiem/ievainotajiem (vajadzības gadījumā) • Izveido cietušo un upuru dekontaminācijas un šķirošanas zonas • Norobežo piesārņotās zonas	• Zināšanas un izpratne par vielu pazīmēm, simptomiem un iedarbību (ķīmiska, bioloģiska un radioloģiska) • Zināšanas un izpratne par bīstamības pārvaldību • Zināšanas un izpratne par dekontamināciju (ārkārtas, masveida, klīniskā) • Zināšanas un izpratne par cietušo medicīnisko šķirošanu	• Kabatas un/vai ārkārtas reaģēšanas rokasgrāmata • Norobežojošā lente, apzīmējumi, norobežojumi • Bīstamības konstatēšanas, identificēšanas un uzraudzības aprīkojums (personālam, robežu uzraudzībai un analīzei) • Individuālie aizsardzības līdzekļi (elpceļu aizsardzība, aizsargtērpi pret ķīmiskām vielām) • Dekontaminācijas (ārkārtas, masveida, klīniskā) iekārtas • Patvērums cietušajiem/ievainotajiem nelabvēlīgu laikapstākļu gadījumā

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
Citi faktori, kas jāņem vērā:		
• Identificē un izveido papildu resursu šķirošanas zonu, kas kopēja vairākiem dienestiem • Izveido satiksmes kordonu • Saglabā neskartu incidenta vietu un pierādījumus, cik tas iespējams (kriminālizmeklēšana) • Veic koordinētu pierādījumu vākšanu	• Identificē vietas, kur iespējams novietot lielu skaitu dažādu dienestu transportlīdzekļu un resursu • Ja iespējams, izmanto iepriekš norādītās vietas • Izmanto pieejamas/piemērotas vietas, kur ir stabils pamats • Zināšanas un izpratne par vietas saglabāšanu kriminālizmeklēšanai (pierādījumi, tiesu medicīnas ekspertīze) • Efektīva rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem	• Norobežojošās lentes, apzīmējumi un norobežojumi • Ierakstīšanas iekārtas (video kameras/fotoaparāti) • Pierādījumu maiši • Bīstamības konstatēšanas, identificēšanas un uzraudzības aprīkojums (personālam, robežu uzraudzībai un analīzei)

3. DZĪVĪBU GLĀBŠANA UN AIZSARGĀŠANA.

Dzīvību glābšana, brīdināšana un evakuācijas vadīšana

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
- Nosaka tūlīt veicamās darbības un to prioritātes - Evakuē cilvēkus no bīstamās zonas (uz karantīnas zonu) - Ierobežo piekļuvi bīstamajai zonai (atļaujot tajā iet tikai operatīvo dienestu darbiniekiem aizsargtērpos) - Glābējiem paredz drošas darba metodes - Veic nepieciešamos glābšanas darbus - Veic atbilstošu dekontamināciju (ārkārtas, masveida, klīniskā) - Apsver personīgā īpašuma dekontaminācijas veikšanu - Īsteno medicīnisko šķīrošanu un sniedz medicīnisko palīdzību - Veic operatīvo dienesta darbinieka/glābēja dekontamināciju - Apsver nepieciešamību un nodrošina cietušo/ievainoto pārvešanu - Laicīgi brīdina un konsultē sabiedrību (tuvējā apkārtnē un vajadzības gadījumā arī tālākā apkārtnē) - Apsver evakuācijas veikšanu (no tuvējās apkārtnes un vajadzības gadījumā arī no tālākas apkārtnes) - Apsver komunālo pakalpojumu sniegšanas pārtraukšanu - Apsver sabiedriskās kārtības nodrošināšanu - Apsver slimnīcu aizsardzību (personas, kas pašas ierodas slimnīcās)	- Meteoroloģiskā informācija - Zināšanas un izpratne par dekontamināciju (ārkārtas, masveida, klīniskā) - Zināšanas un izpratne par cietušo medicīnisko šķīrošanu - Pietiekams skaits apmācītu darbinieku, kas var veikt glābšanu un dekontamināciju, sniegt medicīnisko palīdzību un veikt vietas operatīvo pārvaldību - Drošas darba metodes personālam, kas strādā sarkanajā zonā (datu reģistrēšana par ieešanas laiku un atrašanās ilgumu) - Piesārņoto cietušo/ievainoto pārvešana - Metodes laicīgai sabiedrības konsultēšanai/brīdināšanai - Ārkārtas evakuācijas plāni - Efektīva saikne ar komunālo pakalpojumu sniedzējiem - Iespējamo sabiedriskās kārtības traucējumu novēršana - Izdzīvojušo uzņemšanas centra izveide	- Individuālie aizsardzības līdzekļi (elpceļu aizsardzība, aizsargtērpi pret ķīmiskām vielām) - Reģistrēšanas sistēma darbiniekiem, kas strādā sarkanajā zonā - Dekontaminācijas (ārkārtas, masveida, klīniskā) iekārtas - Maisi personiskajām mantām (dekontaminēto cietušo mantām) - Cietušo apģērbu dekontaminācija pēc incidenta - Bīstamības konstatēšanas, identificēšanas un uzraudzības aprīkojums (personālam, robežu uzraudzībai un analīzei) - Medicīniskā palīdzība (traumas, profilakse u. c.) - Transports (sanitārie transportlīdzekļi, autobusi u. c.) - Norobežojošās lentes, apzīmējumi un norobežojumi - Sagatavota dokumentācija - Tīmekļa vietne - SMS ziņojumi - Plašsaziņas līdzekļu (televīzijas, radio) izmantošana
		

4. PAPILDU/ĪPAŠAIS ATBALSTS.

Brīdina speciālistus, paziņo attiecīgajām iestādēm, integrē speciālistu padomus un īpašos resursus

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
Paziņošana:		
• Paziņo atbilstošajām iestādēm vietējā, reģionālā un valsts līmenī (valsts aģentūrām un operatīvajiem dienestiem) • Paziņo speciālistiem (ķīmijas, bioloģijas, radioloģijas/kodolzinātņu un medicīnas jomā) • Izskata starptautisko atbalstu un starptautiskās vienošanās (Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra (IAEA), Pasaules Veselības organizācija (PVO) un Ķīmisko ieroču aizliegšanas organizācija (OPCW)) • Sniedz ziņojumus par situāciju	• Iepriekš saskaņoti pienākumi saistībā ar ziņošanu • Zinātnieku atbalsts (ķīmijas, bioloģijas, radioloģijas/kodolzinātņu, medicīnas jomā) • Vietējā, reģionālā un valsts līmeņa reaģēšanas plāni • Metodes reģionālā, valsts un starptautiskā atbalsta pieprasīšanai • Divpusējās vienošanās (pārrobežu palīdzība) • Metodes speciālistu pārvešanai uz vajadzīgo vietu	• Mobilizācijas centriem sniedzamo paziņojumu saraksts (speciālisti u. c.) • Informācijas tehnoloģija • Tiešās tālrunu līnijas • Ģeogrāfiskā informācija (kartes) • Reaģēšanas plāni noteiktu risku gadījumā • Speciālistu pārvešana
Novērtēšana:		
• Sagatavo ietekmes novērtējumu (maršrutā/incidenta vietā) • Nosaka ietekmi uz iedzīvotājiem • Nosaka ietekmi uz būtisko infrastruktūru • Nosaka ietekmi uz vidi • Veic vides paraugu ievākšanu saistībā ar konkrēto incidentu • Bīstamības prognozēšana • Izplatīšanās modelēšana • Starojuma uzraudzība • Ņem vērā nepieciešamo ārkārtas nodrošinājumu tuvākā un tālākā apkārtnē • Novērtē nepieciešamos resursus (īsā, vidējā un ilgā termiņā)	• Prognozes (izplatīšanās modelēšana) • Plāno īsa, vidēja un ilgtermiņa darbības un ietekmi • Analizē paraugus • Zināšanas par būtiskās infrastruktūras atrašanās vietām • Iepriekšēja vienošanās palielināt resursus (privātais sektors, valsts sektors, starptautiskais atbalsts)	• Bīstamības konstatēšanas, identifikācijas un uzraudzības aprīkojums (personālam, robežu uzraudzībai un analīzei) • Ģeogrāfiskā informācija (kartes) • Reaģēšanas plāni noteiktu risku gadījumā • Būtisko infrastruktūras objektu atrašanās vietas • Bīstamības prognozēšanas rīki • Meteoroloģiskais aprīkojums
Atbalsta integrēšana:		
• Speciālistu konsultācijas un/vai papildu resursi, kas jāiekļauj incidenta reaģēšanas plānā	• Kopīga vadības sistēma un struktūra • Operatīvo dienestu darbinieku labklājība un izmitināšana	• Pārtikas un dzērienu nodrošinājums, administratīvās telpas, guļamtelpas operatīvo dienestu darbiniekiem un atbalsta resursi

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
Vielas identificēšana:		
• Vienas apstiprināšana	• Spēja veikt papildu analīzes	• Norīkotās laboratorijas
Atbalsts cietušajiem/ievainotajiem:		
• Sniedz informāciju slimnīcām • Paredz klīniskos pretpasākumus • Sniedz informāciju plaša profila ārstiem • Nodrošina medicīnisko uzraudzību (īsā un vidējā termiņā) • Nodrošina ārkārtas izmitināšanu • Izveido cietušo kontaktpunktu	• Pirmās palīdzības un ārstēšanas centri • Pēc incidenta veicamie klīniskie pretpasākumi • Medicīniskā aprūpe pēc incidenta • Pietiekams skaits apmācītu darbinieku, kas sniedz (īsā un vidējā termiņā) medicīnisko palīdzību, cietušo kontaktpunkta darbinieki	• Iespējamo naktsmītņu iepriekšēja identificēšana • Profilakse u. c. • Informācijas tehnoloģija • Īpašie tālruņa numuri/līnijas • Pārtikas un dzērienu, naktsmītņu un administratīvo telpu nodrošināšana cietušajiem
Informācija sabiedrībai:		
• Īsteno komunikācijas plānu • Laicīgi brīdina un konsultē sabiedrību • Regulāri sniedz jaunāko informāciju • Konsultē sabiedrību medicīniskos jautājumos	• Iepriekš saskaņots sakaru plāns • Iepriekš saskaņoti sakaru kanāli/metodes • Iepriekš saskaņoti ieteikumi (ko darīt, kurp doties, ko gaidīt u. c.)	• Sagatavotā literatūra • Tīmekļa vietne • SMS ziņojumi • Plašsaziņas līdzekļu (televīzijas, radio) izmantošana
Incidenta vietas dekontaminācija/atjaunošana un atveseļošana:		
• Dekontaminē operatīvo transportlīdzekļus/aprīkojumu • Dekontaminē slimnīcas • Atveseļo un dekontaminē piesārņotās mirstīgās atliekas • Dekontaminē/atjauno skartās ēkas • Dekontaminē vidi un novērš ietekmi uz to • Apglabā medicīniskos atkritumus • Apglabā atkritumus/gruvešus no incidenta vietas	• Ietekmes uz vidi novērtēšana • Paziņotā vides/infrastruktūras dekontaminācijas spēja • Juridiskās izpildes pilnvaras attiecībā uz ēku un vides dekontamināciju • Efektīvs vairākposmu īstenošanas plāns • Plāns gadījumam, ja ir daudz bojā gājušo • Ķermeņu identificēšana • Atkritumu/gruvešu aizvākšana	• Bīstamības konstatēšanas, identificēšanas un uzraudzības plāns • Specializētais aprīkojums un personāls plašu vietu dekontaminācijai • Morgi piesārņotās mirstīgās atliekas • Personāls un aprīkojums piesārņotu atkritumu/gruvešu aizvākšanai
Faktori, kas jāņem vērā pēc incidenta un ilgtermiņā:		
• Jānodrošina visu operatīvo dienestu darbinieku iztaujāšana pēc incidenta • Jānodrošina psihologa konsultācijas cietušajiem un operatīvo dienestu darbiniekiem	• Terapija pēctraumatiskā stresa pārvarēšanai • Psihologa konsultācijas (ātrās reaģēšanas dienestu darbiniekiem, cietušajiem, iedzīvotājiem, kurus ietekmējis	• Konsultantu tīkls • Veselības stāvokļa uzraudzības iespējas • Pagaidu/pastāvīgais patvērums

Procedūra	Spēja	Aprīkojums
• Jānodrošina veselības stāvokļa uzraudzība ilgtermiņā (cietušajiem un ātrās reaģēšanas dienestu darbiniekiem)	incidents) • Plaša mēroga veselības stāvokļa uzraudzība • Sazināšanās ar ģimenēm • Ilgtermiņa patvērums • Finansiāla palīdzība cietušajiem	• Līdzekļu piesaistīšanas iespējas

Piezīmes

Civilo ārkārtas situāciju plānošanas nodaļa, NATO starptautiskais personāls
Tālr.: + 32 2 707 5117 • Fakss: +32 27 077 900 • E-pasts: cepd@hq.nato.int

EADRCC, Operatīvā nodaļa, NATO starptautiskais personāls
Tālr.: + 32 2 707 2670 • GSM: +32 475 82 90 71 • E-pasts: eadrcc@hq.nato.int

1196-07 *NATO GRAPHICS & PRINTING*